



# **Congresbundel B**

## **Voorjaarscongres 2008**

**Congresstukken – 6<sup>e</sup> Ledencongres**

14 juni 2008  
Nieuwe Buitensociëteit te Zwolle

# Inhoudsopgave

---

Uitnodiging .....	3
Programma .....	4
12. Politieke bezinning in deelsessies (A t/m G) .....	5
12.A Stellingen bij deelsessie A.....	7
12.A Stellingen bij deelsessie B.....	8
Bijlage: Verslag 5 <sup>e</sup> Ledencongres (deelsessie Israël) .....	9
Bijlage: Verslag 5 <sup>e</sup> Ledencongres (plenaire gedeelte) .....	13
Routebeschrijving .....	21

# Uitnodiging

---

Amersfoort, 30 mei 2008

## Betreft: Uitnodiging congres 14 juni

Geachte heer/ mevrouw,

Hierbij nodig ik u van harte uit voor het voorjaarscongres van de partij dat, zo de Here wil, op **zaterdag 14 juni** a.s. gehouden zal worden. Deze congresdag bestaat uit het 19<sup>e</sup> Uniecongres en het 6<sup>e</sup> Ledencongres van de partij. Het congres start om 9.30 uur en zal naar verwachting rond 16.00 uur afgelopen zijn. Het congres zal worden gehouden in de Nieuwe Buitensociëteit in Zwolle.

### Programma

De agenda treft u als bijlage bij deze uitnodiging aan. U zult zien dat de agenda één 'geïntegreerde' agenda is, van zowel het Unie- als het Ledencongres. Hier heeft het Landelijk Bestuur bewust voor gekozen, omdat bezoekers van de congresdagen niet zo zeer het ene dan wel het andere congres bezoeken, maar de dag als één geheel zien. Daar wil het bestuur aan tegemoet komen, door de bezoeker (die weliswaar in verschillende hoedanigheden naar het congres komt) centraal te stellen. Wel is het zo dat het ochtendprogramma de Uniecongres-onderdelen bevat. Dit betekent ook dat alleen stemgerechtigde afgevaardigden dan spreek- en stemrecht hebben.

### Aanmelding

U wordt vriendelijk verzocht om u voor de congresdag aan te melden door middel van het invullen van een persoonlijk aanmeldingsformulier. Dit formulier staan op onze website, onder [www.christenunie.nl/congres](http://www.christenunie.nl/congres). Aanmeldingen ontvangen wij in verband met de deelname aan de (gratis) lunch, graag zo spoedig mogelijk en uiterlijk 10 juni 2008.

Voor meer informatie over de organisatie van dit Uniecongres, kunt u contact opnemen met het Partijbureau. Wij hopen u op 14 juni aanstaande in Zwolle te mogen ontmoeten.

Met vriendelijke groet,  
namens het Landelijk Bestuur,



A. Poutsma-Jansen, secretaris

# Programma

---

**08.45-09.25 uur ontvangst met koffie en inschrijving voor Uniecongres-afgevaardigden**

**09.30 uur Start congres (plenair grote zaal, Uniecongres-gedeelte)**

1. Opening congres
2. Mededelingen
3. Verslag 18<sup>e</sup> Uniecongres 17 november 2007
4. Voorstel Gedragscode voor ChristenUnie-politici
5. Voordracht bestuurskandidaten
6. Afscheid vice-voorzitter Landelijk Bestuur, Bert Groen
7. Stand van zaken voorbereiding Europese Verkiezingen 2009
8. Jaarverslag Landelijk Bestuur 2007
  - 8.1. Schriftelijk jaarverslag
  - 8.2. Financieel jaarverslag
9. Parlementair Jaarverslag (in interviewsetting)
10. Toespraak fractievoorzitter Tweede Kamer, Arie Slob
11. Afsluiting Uniecongres-gedeelte

**13.00 uur Lunchpauze**

**14.00 uur Voortzetting congres (in deelsessies, Ledencongres-gedeelte)**

12. Politieke bezinning in deelsessies

**15.00 Voortzetting congres (plenair in grote zaal, Ledencongres-gedeelte)**

13. Heropening plenair gedeelte van het congres
14. Terugkoppeling aangenomen resoluties vorig Ledencongres
15. Presentatie en welkom nieuwe partijdirecteur, Menno van Hulst
16. Uitreiking Ledenwerfprijs 2007
17. Toespraak vice-premier, André Rouvoet
18. Sluiting congres

## 12. Politieke bezinning in deelsessies (A t/m G)

---

Tijdens de congresdag is er ruimte voor politieke bezinning. Deze vindt plaats in een aantal verschillende deelsessies. Bij aanmelding kunnen deelnemers aan het congres de deelsessie van hun voorkeur opgeven.

Afhankelijk van het verloop van de aanmeldingen, kunnen deelsessies nog samengevoegd en/ of geschrapt worden. Leden die zich voor zo'n deelsessies hebben opgegeven, ontvangen daarvan in de week voorafgaand aan het congres bericht.

Voor het komende ledencongres staan geen resoluties op de agenda.

### **Deelsessie A: Visie op samenleving en overheid (Kernprogramma)**

Het huidige kernprogramma van de ChristenUnie dateert uit 1999 en werd opgesteld naar aanleiding van de fusie van GPV en RPF tot één ChristenUnie. Acht jaar later bleek dit programma aan vernieuwing toe. Vorig jaar besloot het Landelijk Bestuur van de ChristenUnie daarom een commissie in te stellen die het huidige programma zou moeten gaan herzien. Deze commissie werkt aan een document dat meerdere jaren meegaat en duidelijk maakt wat de visie en de uitgangspunten van de ChristenUnie zijn. Graag zou de commissie in een tweetal deelsessies over een aantal onderwerpen inhoudelijk met u in gesprek gaan.

Aan de hand van nog aan te leveren stellingen zullen we ons in deze workshop buigen over vragen rond een visie op samenleving en overheid. Hierbij kunt u denken aan vragen als:

- Hoe zien we de verhouding tussen overheid en samenlevingsverbanden?
- Hoe zien we de verhouding tussen kerk (moskee) en staat?
- Hoe kunnen we in het algemeen de taak van de overheid omschrijven? Welk kernbegrip kunnen we het beste hanteren om de overheidstaak te omschrijven?
- Wat betekent het dat de overheid dienaar van Gods is? Is de Europese Unie in deze zin ook een onderdeel van de overheid?

### **Deelsessie B: Visie op onderwijs en opvoeding (Kernprogramma)**

Het huidige kernprogramma van de ChristenUnie dateert uit 1999 en werd opgesteld naar aanleiding van de fusie van GPV en RPF tot één ChristenUnie. Acht jaar later bleek dit programma aan vernieuwing toe. Vorig jaar besloot het Landelijk Bestuur van de ChristenUnie daarom een commissie in te stellen die het huidige programma zou moeten gaan herzien. Deze commissie werkt aan een document dat meerdere jaren meegaat en duidelijk maakt wat de visie en de uitgangspunten van de ChristenUnie zijn. Graag zou de commissie in een tweetal deelsessies over een aantal onderwerpen inhoudelijk met u in gesprek gaan.

Aan de hand van nog aan te leveren stellingen zullen we ons in deze workshop buigen over vragen rond een visie op opvoeding en onderwijs. Hierbij kunt u denken aan vragen als:

- Welke taak heeft de overheid met betrekking tot de opvoeding van kinderen?
- Wanneer is de overheid gerechtigd in te grijpen in het gezinsleven?
- Welke taak heeft de overheid ten aanzien van het onderwijs?

### **Deelsessie C: Leren van Limburg (o.l.v. Klaas Koelewijn)**

Ruim één jaar na de Provinciale Statenverkiezingen zijn er in Limburg vier werkgroepen aan de slag gegaan met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2010. Waar twee jaar geleden nog geen vijf mensen actief waren, zijn inmiddels enkele tientallen mensen op een of andere manier betrokken bij ChristenUnie Limburg. Wat is hun geheim? En wat kunnen we van Limburg leren? Klaas Koelewijn, lijsttrekker bij de Limburgse PS-verkiezingen, vertelt hierover.

### **Deelsessie D: Een ChristenUnie-man op Defensie (o.l.v. Eimert van Middelkoop)**

In deze deelsessie vertelt Eimert van Middelkoop over zijn werk als minister van Defensie. Aansluitend is er ruimte voor gesprek.

**Deelsessie E: Politiek panel (m.m.w. landelijke ChristenUnie-politici)**

Tijdens het politiek panel, zullen landelijke ChristenUnie-politici ingaan op een aantal actuele, politieke onderwerpen. Deelnemers van deze deelsessie zullen ook in de gelegenheid zijn tot het stellen van vragen.

**Deelsessie F: Méér leden méér betrekken (gefaciliteerd door de Kaderschool)**

De ChristenUnie heeft ongeveer 28.000 leden. Slechts een klein deel daarvan is actief betrokken. Veel plaatselijke besturen en fracties zijn op zoek naar versterking. In deze deelsessie, die met name is bedoeld voor bestuurders van kiesverenigingen, komt aan de orde hoe je leden kunt betrekken en actief kunt krijgen.

**Deelsessie G: Centra voor Jeugd en Gezin (o.l.v. Bernadette van den Berg)**

Deze workshop is primair bedoeld voor lokale en provinciale politici. In deze workshop zullen enkele concrete handvatten geboden worden met betrekking tot de beleidsvorming rond de Centra voor Jeugd en Gezin. Verder zal er ruimte zijn voor onderlinge uitwisseling.

## 12.A Stellingen bij deelsessie A

---

*De volgende stellingen zullen in deelsessie A aan de leden worden voorgelegd. Dit onderdeel zal worden geleid door Roel Kuiper, Eerste Kamerlid en lid van de kernprogrammacommissie.*

1. De overheid is een dienaar van God. Dit betekent dat de overheid als gezagsdrager God de eer moet geven en Zijn Naam moet hooghouden. De overheid moet Gods wil zoeken op het publieke terrein en Bijbelse normen vertalen naar de huidige maatschappelijke situatie.
2. De overheid is er om publieke gerechtigheid te bevorderen. Dit betekent dat de overheid zorgt voor vrede en veiligheid op het publieke terrein en voor de rechtsbescherming van de burgers en hun sociale verbanden. Ook regelt de overheid de toegankelijkheid van publieke voorzieningen en zet zij zich in voor een positieve ontwikkeling van de maatschappij.
3. Kerk en staat hebben beide onderscheiden verantwoordelijkheden. De overheid is onpartijdig ten aanzien van levensbeschouwelijke stromingen in de samenleving. Ze spreekt geen voorkeur uit jegens een of meer geloofsrichtingen, maar geeft ruimte voor wat hoort bij het functioneren van alle religieuze gemeenschappen.
4. Ook de Europese Unie is als overheid een dienaar van Gods.

## 12.B Stellingen bij deelsessie B

---

*De volgende stellingen zullen in deelsessie B aan de leden worden voorgelegd. Dit onderdeel zal worden geleid door Rob Nijhoff, medewerker van het Wetenschappelijk Instituut. Centrale vraag: wanneer mag de overheid ingrijpen in sociale verbanden?*

- 1) In de samenleving moeten mensen de vrijheid hebben om invulling te geven aan hun verantwoordelijkheid. Zij hebben sociale verbanden nodig om te kunnen bestaan, maar in deze verbanden moet hun eigen verantwoordelijkheid erkend worden.
- 2) De overheid schept voorwaarden om het leven binnen de sociale verbanden te laten bloeien. Dit kan echter alleen vanuit een idee omtrent wat een bloeiende samenleving is.
- 3) Ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. De overheid schept condities die een goede opvoeding mogelijk maken. De overheid is verantwoordelijk voor de bescherming van kinderen tegen mishandeling.
- 4) Ouders zijn verantwoordelijk voor het onderwijs van hun kinderen. Zij krijgen de ruimte om hun kinderen onderwijs te laten geven dat aansluit bij hun levensovertuiging. De overheid ziet toe op de kwaliteit van dat onderwijs en zorgt voor de bekostiging ervan.
- 5) De overheid mag ingrijpen in religieuze samenkomsten en tot optreden overgaan wanneer preken oproepen tot haat en geweld.



## **Bijlage: Verslag 5<sup>e</sup> Ledencongres (deelsessie Israël)**

---

**Verslag 5e Ledencongres van de ChristenUnie d.d. 17 november 2007**

5

### **Verslag Politieke Bezinning “Israël en het Midden Oosten”**

De voorzitter van de deelsessie, de heer Egbert Schuurman (ES), benadrukt het belang van dit onderwerp. Dit onderwerp leeft sterk bij leden van de partij gezien de opkomst van deze sessie, die al voor de aanvang van het congres volgeboekt was. De voorzitter citeert vanwege het onderwerp Psalm 10 122 waarin Jeruzalem centraal staat.

Er zijn vier resoluties ingebracht, C1 door de heer van der Molen van de Kiesvereniging (kv) Lelystad, C2 door Perspectief en C3 en C4 door Leon Meijer c.s. De indieners zullen deze inleiden, daarna kunnen de aanwezigen vragen stellen (voor de tekst van de resoluties zie congresbundel 5<sup>e</sup> ledencongres).

15

#### *Resolutie C1*

De heer van der Molen van kv Lelystad:

Hij vindt het verkiezingsprogramma (vp) van de ChristenUnie tweeslachtig over Israël, enerzijds wordt de internationale rechtsorde aangehouden en anderzijds wordt Jeruzalem gezien als de ongedeelde hoofdstad van Israël, waaraan geen internationaal besluit aan ten grondslag ligt. In 1967 heeft Israël de stad ingelijfd als een eenzijdig besluit, terwijl de VN Israël oproept zich terug te trekken binnen de grenzen van vóór dat jaar in ruil voor veilige grenzen.

Van der Molen wil blijvende vrede in het bewuste gebied, vrede van Israël met zijn burens en vrede voor de Palestijnen.

Hij stelt dat in het vp wel melding gemaakt wordt van een ongedeeld Jeruzalem, maar dat er pas vrede kan komen wanneer alle partijen bewegen. Een ongedeeld Jeruzalem kan de uitkomst van het vredesproces zijn, maar dit moet niet op voorhand afgesproken worden, om het proces niet te belemmeren. Bij vrede is verzoening nodig, en het Nederlandse beleid moet zich daarop richten. Hij wil daarom van het ledencongres vragen geen uitspraken te doen over de status van Jeruzalem gezien de politieke implicaties.

30

Aantal vragen/opmerkingen aan de heer van der Molen:

- In Gods Woord worden beloften gedaan over Jeruzalem. Spreker mist aandacht voor de beloften van God. 1948 was een verschrikkelijk jaar voor Jeruzalem, van alle kanten lag de stad onder vuur. Het is verschrikkelijk wanneer terroristen hun gang kunnen gaan. Daarom moet de stad ongedeeld blijven.
- Waarom het internationale volkenrecht zwaarder laten wegen dan het Bijbels profetisch perspectief.
- Geen vrede zonder concessies, waarom ervan uitgaan dat Israël geen concessies tot nu toe heeft gedaan.
- In 1947 kregen de Joden Israël als woonplaats. Europa heeft er toen niets tegen ingebracht.
- ‘Israël als steen des aanstoets’; moet er serieus overwogen worden delen van de stad (Tempelberg en de Klaagmuur) in Arabische handen te geven?
- Er is verschil tussen de belangen van de Arabische leiders en de gewone Arabier.
- Hoe denken de Joden er zelf over?

45

Van der Molen antwoordt:

- Hij is doordrongen van de eeuwige belofte aan Israël betreffende Jeruzalem, volgens hem zijn ze in Christus vervuld, is het Heil verbreed; met het volk Israël horen allen die verbonden in Christus zijn bij Gods volk. Geen onderscheid meer tussen Joden en Niet-Joden.
- Als antwoord op de tweede vraag wijst hij op het vp van de ChristenUnie, waarin gesproken wordt over de internationale orde.
- Op het gebied van de concessies merkt hij op dat Israël concessies gedaan heeft, maar ook concessies gevraagd heeft aan de Palestijnen, zoals bij de nederzettingen.
- Hij doet geen uitspraak over welke bewegingen er gemaakt moeten worden.

55

ES merkt op dat er grote tegenstellingen blijken te zijn in de opvattingen over het profetisch perspectief en de vervangingstheologie en over het belang van het internationale recht.  
60 De ChristenUnie richt zich op zowel het profetisch perspectief als het internationale recht.

Uit de zaal komen een aantal opmerkingen:

- 65 - Naar analogie uit Romeinen zijn de afgesneden takken op twee manier te bekijken. Je kunt die in een emmer met water zetten, zodat ze weer gaan wortelen of je behandelt ze als afval.
- (ES) Vanwege de beschamende behandeling van de Joden in de oorlog wil hij de Joden nu ondersteunen.
- Geen tegenstelling tussen voor of tegen Joden zijn.
- 70 - Tot 1967 was de oorlogsvoering van Israël erop gericht zo weinig mogelijk te doden, maar dit is nadien veranderd. Het internationale rechtssysteem is de enige Bijbelse manier om vrede te bewerkstellingen.

75 De heer van der Molen bestrijdt dat hij in de resolutie oproept om Jeruzalem te delen. Hij ziet een eventuele deling als een concessie van Israël aan de Palestijnen.

#### *Resolutie C2*

ES complimenteert de grondige studie van Perspectief over Israël "Scripta Israël" en de aanwezigen vallen dit bij met applaus.

80 Mart Keuning van Perspectief:

- Hij wil van de ChristenUnie geen uitspraak over wel/geen deling van Jeruzalem. Hij ziet geen Bijbels argument voor een ongedeelde stad. Hij vindt het aantal Bijbelse interpretaties te groot om in deze zaak uitspraken te doen. Wie zijn wij als Nederlanders om Israël een standpunt op te dringen over Jeruzalem.

85

Discussie:

- De laatste overweging van de resolutie over de verscheidenheid van interpretaties is gevaarlijk, dit ondergraaft de positie van de ChristenUnie als christelijke partij. Hij is het eens met het idee niet aan Israël op te leggen wat er met Jeruzalem moet gebeuren. Israël als Joodse staat is een zaal van het land zelf. Israël als democratische staat is de ChristenUnie blij mee. Ongedeeld, democratisch enz, het is niet allemaal mogelijk.
- Geen dingen uitsluiten in het vredesproces, Israël zelf laten beslissen. Wel is het goed om een beleid te vormen om te toetsen of beleid van een land strookt met de opvattingen van de ChristenUnie.
- 95 - Eigenlijk een vraag aan allen: waarom is er zo weinig vertrouwen in Sjalom, in hemelse vrede? Het is mensenwerk dat we proberen te realiseren, maar we mogen vertrouwen uitspreken in het werk van God.

Mart:

- 100 - benadrukt dat Perspectief niet tegen Israël is, dat dit land haar ook aan het hart gaat. Perspectief wil eenheid in steun aan Israël.

ES

- De kwestie Israël is niet nieuw, in de gelederen van de RPF en GPV is er al vaak en lang over gesproken.

105 Zaal:

- je mag als gelovige geen scheiding maken tussen Israël en de Verlosser.

#### *Resolutie C3*

Leon Meijer:

- 110 - De kwestie heeft te maken met het Godsbeeld. Beloften van God in het Oude Testament gelden ook nu. Gods volk is niet te vervangen door de christelijke gemeente.
- De geschiedenis van de Joden is van belang, er moet recht aan gedaan worden. Israël is aangevallen en toen kwam Jeruzalem in handen van de Joden. De stad teruggeven? Aan wie? Aan Jordanië? Jordanië heeft de stad niet geclaimd. Aan de Palestijnen? Deze waren toen geen apart volk. Maar de Palestijnen willen de stad, Arafat heeft gezegd dat Jeruzalem het einddoel is.
- 115

- Er zijn onderhandelingen nodig. Echter zonder stellingnames is een discussie eindeloos, er moeten piketpaaltjes zijn. Desnoods moet Jeruzalem opgegeven worden om echte vrede te krijgen.
- 120 - Het is een spanningsveld, Jeruzalem kwam in handen van Israël en in 1980 verklaarde dit land Jeruzalem tot ondeelbare hoofdstad.
- Geen standpunt inzake Jeruzalem is ook een standpunt. Daarom pleidooi voor Jeruzalem als ongedeelde hoofdstad. De studie van Perspectief is goed, maar de conclusie over Jeruzalem ligt niet in het verlengde van die studie.

125 ES: allen hebben liefde voor Israël.  
Perspectief: ziet twee misverstanden. Enerzijds zijn de beloften in het Oude Testament niet zonder meer toepasbaar op de huidige situatie en anderzijds geldt dit ook voor de vervangingstheologie. Daarom moet het Internationale volkenrecht gelden.

- 130 Zaal:
- Soms kan een deling van een stad ervoor zorgen dat strijdende partijen uit elkaar worden gehouden.
  - De ChristenUnie moet in de discussie over Israël Bijbels blijven.
  - In het vp staat een belijdenis, waar niet aan geknoeid mag worden.

135 ES: het vp geldt tot 2011.

ES vraagt de indieners van de resoluties of ze in de middagbijeenkomst alle ingediend moeten worden, of dat er een gezamenlijke resolutie naar voren gebracht kan worden.

140 Van der Molen wil resolutie wel intrekken mits aangegeven wordt dat Jeruzalem op dit moment de ongedeelde hoofdstad is.  
Perspectief staat hier wel achter  
Leon Meijer meldt op dat in het vp het streven staat de Nederlandse ambassade terug naar Jeruzalem te brengen. Hij wil dit graag doorzetten.

145 Perspectief wil wel instemmen met Jeruzalem als de ongedeelde hoofdstad nu, maar wil aan de resolutie vastplakken dat Nederland geen uitspraak doet wat Israël moet doen.

Joël Voordewind:

150 Ook in de Tweede Kamer komt de kwestie Israël vaak aan de orde. Hij voelt zich verbonden met het Joodse volk, maar vraagt ook aandacht voor het lot van het Palestijnse volk.

Zaal:

- vraag om de kwestie nu niet te beslissen, nadere studie wordt noodzakelijk geacht.
- 60% van de Joden vindt het mogelijk om deel van Jeruzalem aan de Palestijnen te geven.
- 155 - De kwestie moet niet doorgestuurd worden, het gaat om de kwestie wel of geen vervangingstheologie.

Joël:

160 Zijn uitgangspunt is Jeruzalem als ongedeelde hoofdstad, waarbij de ChristenUnie aandacht heeft voor eigen beleid van Israël. Hij wil geen deur openzetten gezien de situatie rondom Israël. Stelt voor de stelling van het vp aan te houden waarin de erkenning van het recht van Israël op een ongedeelde hoofdstad staat.

165 Perspectief vindt het vp geen opsomming van de huidige stand van zaken, maar vindt deze normatief, als iets waarnaar gestreefd wordt.

Leon: Jeruzalem is de ongedeelde hoofdstad, waarheen de Nederlandse ambassade moet worden verplaatst met eigen beleid door Israël.

170 ES sluit de deelsessievergadering en gaat voor in gebed.

ES vraagt de indieners van de resolutie om nog even bij elkaar te zitten, samen met Joël Voordewind namens de Tweede Kamerfractie, om gezamenlijk één resolutie op te stellen. Daarbij zijn de resoluties C1 en C2 van tafel en is C3 sterk aangepast.

De nieuwe resolutie wordt:

175

**overwegende**

- het verkiezingsprogramma van de ChristenUnie 2006-2010
- de discussie in de deelsessie,

180

**spreekt uit dat:**

- Jeruzalem de ongedeelde hoofdstad van Israël is en dat de Nederlandse Ambassade daar gevestigd dient te worden en
- dat de ChristenUnie de keuzes van Israël in het vredesproces respecteert.

185

Resolutie C4 wordt ook ingediend met een aanpassing bij de laatste alinea: niet het bestuur, maar een afvaardiging wordt opgeroepen een bezoek te brengen aan Sderot en de Baptisten gemeente in Gaza.

## **Bijlage: Verslag 5<sup>e</sup> Ledencongres (plenaire gedeelte)**

---

### **5 Verslag 5e Ledencongres van de ChristenUnie d.d. 17 november 2007**

Na de lunch wordt het congres door de voorzitter Peter Blokhuis (PB) heropend en wordt het nieuwe reclamespotje getoond van de Kadernschool.

### **10 7. Terugkoppeling over uitvoering aangenomen resoluties vorig Ledencongres.**

De resolutie "Bezinning op thuisonderwijs en particulier onderwijs" heeft nog niet geleid tot onderzoek binnen de partij, maar is wel punt van gesprek tussen curatorium WI en LB.

15 De resolutie "Thuisonderwijs i.v.m. niet adequaat-onderwijs" om op te komen voor thuis- en speciaal onderwijs heeft een plaats in het vp (verkiezingsprogramma) gekregen. PB merkt op dat het vp richtlijn voor de komende jaren is.

Tijd om nader hierover te discussiëren is er nu echter niet, de discussie zal voortgezet worden via Denkwijzer.

### **20 8. Stemverklaringen en stemmingen over resoluties en amendementen op ingediende resoluties**

Hierna volgt de bespreking van en stemming over de ingediende resoluties, zoals besproken in de deelsessies.

#### **Deelsessie A Jongeren en maatschappelijke verantwoordelijkheid**

25 Deelsessievoorzitter Rob Nijhoff meldt dat er geen resolutie is ingebracht in verband met de verdeeldheid over het Elektronisch Kinddossier en de categorische benadering van de Marokkaanse jongeren.

30 Er is voorzichtige steun voor het Elektronisch Kinddossier. Wel is opgemerkt dat er een omslag in opvoedingsstijl is gekomen: meer steun voor duidelijke regels. Ook is er steun voor de maatschappelijke stage.

#### **Deelsessie B Balans tussen werk en zorg**

Geert Jan Spijker als voorzitter van deze deelsessie licht toe dat in de deelsessie bleek dat ook binnen de ChristenUnie het niet meer vanzelfsprekend is dat de man werkt en vrouw zorgt.

35 Keuzevrijheid is belangrijk. Er is kritiek geuit op het kabinet vanwege de druk op de arbeidsparticipatie van man en vrouw. Soms is er geen sprake van keuzevrijheid, maar moeten man en vrouw werken om het hoofd boven water te houden. De Tweede Kamer buigt zich binnenkort over een voorstel voor vergoeding voor informele kinderopvang.

### **40 Resolutie 8.B.1 Informele kinderopvang**

Ingediend door: Deelsessie Werk en Zorg

#### **Het Ledencongres, in vergadering bijeen op zaterdag 17 november,**

#### **45 Constaterende dat:**

- a. de meerderheid van ouders gebruik maakt van informele kinderopvang
- b. informele kinderopvang in tegenstelling tot formele kinderopvang niet vergoed wordt door de overheid
- c. informele kinderopvang volgens onderzoek de voorkeur heeft van de meerderheid van ouders

50

#### **Overwegende dat:**

- a. informele en formele kinderopvang qua vergoeding ongelijk behandeld worden
- b. In het Coalitieakkoord is afgesproken dat werkende ouders een vergoeding zullen ontvangen voor informele kinderopvang
- c. In het Coalitieakkoord is afgesproken om de diverse kinder(opvang)regelingen te stroomlijnen

55

#### **Spreekt uit dat:**

- a. De Tweede Kamer fractie zo spoedig mogelijk een voorstel uitwerkt waarin informele kinderopvang wordt vergoed
- b. Dit doet in de context van een voorstel over de stroomlijning van de diverse regelingen

60

Discussie:

- Gevraagd wordt naar het verschil tussen formele en informele kinderopvang,
- Is verschil tussen oppassen via officiële bureaus of oppassen door grootouders en burens e.d. Bij de informele opvang zijn er minder kwaliteitseisen.
- Blijkt dat oppassen door grootouders ook vergoed kan worden via subsidie wanneer men zich heeft aangemeld bij een gastouderbureau.
- Echter niet iedereen heeft een opa of oma. Er moet keuze zijn inzake opvang bij gezin naar keuze.

Arie Slob stemt van harte in met deze resolutie.

De resolutie wordt met grote meerderheid **aangenomen**.

### 75 **8.B.2 Resolutie: doelstelling tijd voor zorgtaken**

ingediend door: Deelsessie Werk en Zorg

**Het Ledencongres, in vergadering bijeen op zaterdag 17 november,**

#### 80 **constaterende dat:**

- a. het kabinet een kwantitatieve arbeidsparticipatiedoelstelling heeft geformuleerd van 80 procent in 2016, in tegenstelling tot sociale partners die dit pas in 2040 haalbaar achten
- b. een toename van mantelzorg verondersteld wordt door de Wet Maatschappelijke Ondersteuning

#### 85 **overwegende dat:**

- a. het Coalitieakkoord en de Miljoenennota 2008 het belang van mantelzorg en vrijwilligerswerk onderstrepen
- b. het ChristenUnie-verkiezingsprogramma het belang van mantelzorg, vrijwilligerswerk en opvoeding vooropstelt
- c. een kwantitatieve doelstelling op het gebied van arbeidsparticipatie vraagt om een net zo ambitieuze doelstelling op het gebied van zorg (opvoeding, mantelzorg en vrijwilligerswerk)

#### 90 **spreekt uit dat:**

De Tweede Kamerfractie zo spoedig mogelijk een uitdagende kwantitatieve zorgparticipatiedoelstelling voorstelt.

Arie Slob zet kanttekeningen bij het beleid van het kabinet in de nadruk op de arbeidsparticipatie. Wil zo veel mogelijk aandacht geven aan andere waarden, zoals mantelzorg en vrijwilligerswerk. Hij vindt deze resolutie overbodig.

Bij stemming naar geest van de resolutie wordt deze aangenomen. Op vraag naar zwaarte van de ingediende resoluties antwoordt PB dat er gestemd moet worden zoals ze op papier staan.

Bij stemming over resolutie 8.B.2 zoals deze op papier staat, wordt deze **verworpen**.

### 105 **Deelsessie C. Israël en het Midden-Oosten**

Voorzitter Egbert Schuurman van deze deelsessie meldt dat deze al vóór het Congres was volgeboekt en dat jong en oud aanwezig waren. Perspectief heeft een grondige studie aan het onderwerp geweid. Er waren 4 resoluties ingediend. De discussies hierover verliepen vooral in de eerste helft emotioneel. De eerste drie resoluties zijn ingetrokken, te weten C.1, C.2 en C.3. Nummer C.4 is niet besproken, maar het dictum heeft wel instemming.

De nieuwe resolutie is door Leon Meijer ingebracht met advies van de Tweede Kamerfractie en is ondertekend door Mart Keuning van Perspectief, door Leon Meijer en de KV Lelystad..

### 115 **8.C.3 Resolutie Handhaving en bekrachtiging politieke steun van de ChristenUnie aan Israël**

Ingediend door Leon Meijer, Mart Keuning en de Kiesvereniging Lelystad

**Het Ledencongres, in vergadering bijeen op zaterdag 17 november,**

#### 120 **overwegende**

- het verkiezingsprogramma van de ChristenUnie 2006-2010
- de discussie in de deelsessie,

- 125           **spreekt uit dat:**
- Jeruzalem de ongedeelde hoofdstad van Israël is en dat de Nederlandse Ambassade daar gevestigd dient te worden en
  - dat de ChristenUnie de keuzes van Israël in het vredesproces respecteert.

130 Leon Meijer licht toe dat het een emotioneel onderwerp is, want kom je aan Israël, dan kom je aan het Godsbeeld van mensen.

Discussie:

- 135 - (Rogier Havelaar, Perspectief) vindt het goed hierover te spreken en vindt het verstandig dat het niet op het Uniecongres vorig jaar is besproken. Toen (30 september 2006) is een brede partijdiscussie toegezegd. Wil graag de status ervan weten.
- PB: het is belangrijk een debatpartij te zijn, de ChristenUnie is geen taboepartij. Het bestuur neemt kennis van de resoluties en beraadt zich daarover.
- 140 - de oproep tot verhuizing van de Nederlandse ambassade is een belemmering van het vredesproces.
- De muur in Israël is een belemmering voor steun aan de resolutie.
- (KV Lelystad) het is niet aan een politieke partij in Nederland te bepalen wat de hoofdstad is. Staan onverkort achter steun aan Israël.
- 145 - Ten aanzien van verhuizing van de ambassade: ambassades in Nederland bevinden zich ook niet per definitie in Amsterdam. Betekent onverkorte steun met of zonder kritiek?
- (Leon Meijer) onverkort in zin van met respect, maar niet kritiekloos.
- Deze resolutie is een belemmering voor het vredesproces, kan een patstelling creëren.
- (Mart Keuning) de resolutie biedt ruimte aan Israël.
- Politiek is ook politiek binnen het profetische perspectief
- 150 - Voorstel tot aanpassing van de resolutie dat Jeruzalem *nu* de ongedeelde hoofdstad is.
- Verhuizing van de ambassade staat al lang in het vp.
- (Joël Voordewind) De resolutie is een ondersteuning aan de Tweede Kamerfractie.
- Jeruzalem is niet de eeuwige hoofdstad.
- Kwestie Israël moet niet beperkt blijven tot de deelsessie. Wat is de meerwaarde van deze
- 155 resolutie.

Uitslag van de stemming is onduidelijk, de stemcommissie constateert uiteindelijk dat de resolutie **verworpen** is.

## 160 **Resolutie C4**

Leon Meijer licht toe dat resolutie C4 is ontstaan vanuit het idee van solidariteit betonen met christenbroeders in Gaza.

### 165 **Resolutie steun aan Sderot, Israël**

Ingediend door Leon Meijer c.s.

#### **Het Ledencongres in vergadering bijeen op 17 november 2007**

Gelezen:

- 170 a. het verkiezingsprogramma van de ChristenUnie 2006 – 2010

#### **Constaterende dat:**

- 175 a. Na het vertrek van het Israëlische leger uit de Gazastrook en de daarmee gepaard gaande ontruiming van de in de Gazastrook aanwezige Joodse nederzettingen, het geweld tussen Palestijnen is uitgebroken;
- b. de terroristische organisatie Hamas de macht heeft gegrepen en leden van Fatah heeft gedood en verjaagd;
- 180 c. Op 25 juni 2006 de toen 19 jarige Israëlische soldaat Gilat Shalit vanuit zijn basis op Israëlisch grondgebied door militante Palestijnen is gekidnapt en sinds die tijd in de Gazastrook wordt vastgehouden, Hamaswoordvoerder beweert dat hij nog in leven is, onbekend is hoe zijn medische toestand is;
- d. Sinds het vertrek van het Israëlisch leger er vanuit de Gazastrook aanhoudende raketbeschietingen zijn op Joodse doelen in Israël.
- 185 e. Het merendeel – 600 - van deze raketten is neergekomen in het plaatsje Sderot, terwijl ruim 2000 raketten in de omgeving van Sderot insloegen;

- 190 f. De gebruikte raketten, de naam Qassam-raket dragen en bestaan uit een zelfgemaakte 2m lange buis die ongeveer 90kg weegt. De buis bevat een gewicht van 5-8 kg aan spijkers, metaalscherven of ander materiaal in met als doel zoveel mogelijk burgers te verwonden.
- g. De beschietingen en de kidnaping het vredesproces frustreren en vertrouwen in een Palestijnse partner in het proces teniet doen;
- h. De EU de 'onaanvaardbare en aanhoudende aanslagen op het Israëliësch grondgebied veroordeelt en het legitieme recht van Israël op zelfverdediging erkent'

**Overwegende dat:**

- 195 a. Israël terughoudend is in zijn reactie op de beschietingen;
- b. De bevolking van Sderot wordt geterroriseerd, zonder dat de stad zelf in staat is voldoende beschermende maatregelen voor haar inwoners te treffen;
- c. Ruim de helft van de bevolking de stad verlaten heeft,
- 200 d. Sderot in onbetwist Israëliësch gebied ligt;
- e. De militante Palestijnen met hun beschietingen een reactie van Israël uitlokken en daarbij hun eigen Palestijnse bevolking moedwillig in gevaar brengen;
- f. Na het vertrek van het Israëliësch leger de Palestijnse autoriteit niet in staat is gebleken haar burgers vrede en rust te brengen, maar de afwezigheid van het Israëliësch leger geresulteerd heeft in de machtsovername van Hamas, die geresulteerd heeft in moord, wapenhandel, kidnaping en onderdrukking van de Palestijnse bevolking en met name de Christelijke minderheid
- 205 g. Mediaberichten de indruk hebben gewekt dat de ChristenUnie op het punt staat haar standpunt ten aanzien van Israël te herzien;

**Spreekt uit dat:**

- 210 a. De ChristenUnie Kamerfractie
- er bij de minister van Buitenlandse zaken op aandringt dat al het mogelijke in het werk wordt gesteld om de vrijlating van Gilat Shalit te bewerkstelligen;
  - er bij de minister van Buitenlandse zaken op aandringt om in contact te treden met zijn ambtgenoot in Egypte ten einde de wapensmokkel van Egypte naar Gaza te beëindigen;
- 215 b. Een afvaardiging van de ChristenUnie
- een bezoek brengt aan Sderot en op die wijze uiting geeft aan haar bewogenheid voor het bestuur en de inwoners van de stad en daarmee uiting geeft aan het ongewijzigde standpunt van de partij ten aanzien van Israël.
  - 220 - een bezoek brengt aan de Baptisten gemeente in Gaza stad, daarmee uiting gevend aan de betrokkenheid van de ChristenUnie met geloofsgenoten in het gebied onder Palestijns bestuur.

225 **Discussie:**

- Dan niet alleen naar Gaza, maar ook naar andere gebieden, zoals Darfur.
- Ook een bezoek brengen aan christelijke gemeenten in Israël, want christenen zijn in dat land tweederangsburgers.
- Oproep tot stemmen in twee delen.
- 230 - Leon: prima. Reisjes naar Darfur, Tsjetsjenië zijn in dit kader niet relevant, het ging in de deelsessie om Israël.

Na stemming in twee gedeeltes:

235 

Eerste deel (a) <b>aangenomen</b> . Tweede deel (b) <b>verworpen</b> .
--

**Deelsessie D De verzilvering van de samenleving**

240 Voorzitter Roel Kuiper meldt dat in de deelsessie eigenlijk over het ontslagrecht is gesproken. Deze belangrijke actuele kwestie is tot een "hete herfst" geworden. Belangrijk is dat oudere werknemer in het arbeidsproces blijft. Vanuit het WI wordt er overleg gevoerd met het bestuur over alle resoluties, niet alleen over resolutie D.1.

Roel van Dijk van de Kiesvereniging Aalburg wil een discussie op starten over flexibilisering. Wil wel meedenken over ontslagrecht, maar deze mag niet verslechteren.

245

**8.D.1 Ontwikkelen van een visie aangaande Verzilvering van de Samenleving, gekoppeld aan flexibilisering van de arbeidsmarkt**

Ingediend door Roel van Dijk (kv Aalburg) c.s.



250 **Het Ledencongres, in vergadering bijeen op zaterdag 17 november,**

**spreekt uit dat:**

- 255 • De ChristenUnie nadenkt over de gevolgen van de flexibilisering en vergrijzing van de samenleving, maar daaraan de werkzekerheid van jong en oud koppelt, zodat we werken aan een gezonde samenleving waaraan jong en oud voluit kunnen deelnemen.
- 260 • De ChristenUnie een visie ontwikkelt over vormen van participatie binnen een vergrijzende samenleving (van meerdere groeperingen: mensen met een lichamelijke en geestelijke beperking, ouders van jonge gezinnen, ouderen en allochtonen).
- Verzoekt de ChristenUnie zich in te zetten voor de employability, waarbij de rechtsbescherming van de werknemer op het huidige niveau in stand blijft, inclusief de preventieve toets.

Discussie

- 265 - Een prima zaak
- Probleem van de werkgever wordt onvoldoende belicht.
- Werknemer heeft wel een zwakkere positie, met name vrouwen met kinderen, ouderen en mensen met een handicap.
- 270 - (Perspectief) De ChristenUnie moet nadenken welke koers inzake het sociaal stelsel ze varen wil, het Scandinavische model of het Amerikaanse model. Dit als deelaspect.
- Resolutie moet ook pro jongeren werken.
- Graag aanpassing van de tekst; in plaats van geestelijke beperking, verstandelijke beperking.
- Niemand protesteert tegen betere auto's of betere televisies, iedereen vindt dat wel goed. Waarom wel een slechter ontslagrecht accepteren?
- 275 - Geen Engelse woorden, zoals employability.
- Geen boodschap aan werkgever, meer flexibilisering en harder werken betekent een grotere druk voor de werknemer.
- Voor werkgever is het een groot probleem om iemand te ontslaan die werk niet aankan.
- Het derde dictum is een verharding van de huidige discussie over het ontslagrecht.
- 280 - Een pleidooi voor meer rechten voor werkgevers. Indien werknemers ontevreden zijn over hun baas, dan moeten ze maar eigen baas worden.

De resolutie is **aangenomen**.

285 **Deelsessie F Onderwijs: kwaliteit en identiteit**

Voorzitter Remmelt de Boer vertelt dat er aandacht gegeven is aan onderwijs en salarissen en tevens over identiteit.

290 Gerda Visser-Wijnveen van Perspectief geeft een korte toelichting op de resoluties. Alle drie zijn ze enigszins aangepast.

**8.F.1 Resolutie Leerlinggebonden Financiering in het Hoger Onderwijs**

Ingediend door Gerda Visser-Wijnveen (Perspectief)

295 **Het Ledencongres, in vergadering bijeen op zaterdag 17 november,**

**spreekt uit dat:**

- 300 • De Tweede Kamerfractie van de ChristenUnie zich ervoor inzet dat studenten met een handicap beter in staat worden gesteld om Hoger Onderwijs te volgen, met als mogelijkheid invoering van de LGF in het Hoger Onderwijs.

De resolutie wordt zonder verdere discussie unaniem **aangenomen**.

**8.F.2 Resolutie Onderwijs in moedertaal**

Ingediend door Gerda Visser-Wijnveen (Perspectief)

**Het Ledencongres, in vergadering bijeen op zaterdag 17 november,**

**spreekt uit dat:**

- 310 • het Wetenschappelijk Instituut, in het kader van de integratiebevordering, nagaat hoe en onder welke voorwaarden moedertaalonderwijs leidt tot betere prestaties van de leerlingen.

Gerda Wijnveen licht toe dat bij een goede beheersing in woord en geschrift van de moedertaal anders dan het Nederlands het Nederlands beter aangeleerd en beheerst wordt.

315

Discussie:

- Het bestuur doet er goed aan het WI te vragen hierover verder onderzoek te doen.
- Perspectief: blijkt uit allerlei onderzoeken dat les in moedertaal een betere beheersing van het Nederlands geeft.

320

**Resolutie aangenomen.**

### **8.F.3 Resolutie Gratis leermiddelen MBO**

Ingediend door Gerda Visser-Wijnveen (Perspectief)

325

**Het Ledencongres, in vergadering bijeen op zaterdag 17 november,**

**spreekt uit:**

330

- De Tweede Kamerfractie van de ChristenUnie de mogelijkheden onderzoekt voor een compensatie van de kosten voor leermiddelen in het MBO in de leerplichtige leeftijd met als mogelijke optie het gratis verstrekken van de leermiddelen.

Mart Keuning van Perspectief legt het belang van deze resolutie voor een goede startkwalificatie uit. Belangrijk is daarom leermiddelen tot de startkwalificatie gratis te maken.

335

Discussie:

- Dit is een verschil in benadering met het HBO
- Wat kost dit de rijksbegroting.

340

**Resolutie aangenomen.**

### **Deelsessie G Eindplaatje Europa**

Guido van Beusekom geeft een impressie. Van te voren was er geen resolutie ingediend. Er is vooral gediscussieerd over duurzaamheid. Uit de discussie is resolutie 8G voortgekomen.

345

### **8.G. Resolutie Waterstofenergie**

Ingediend door Deelsessie Europa (Peter van Dalen)

350

**Het Ledencongres, in vergadering bijeen op zaterdag 17 november,**

**spreekt uit dat:**

- De ChristenUnie in haar programma voor de komende Europese Parlementsverkiezingen uitspreekt dat de EU haar nieuwe energiebeleid richt op waterstof als energiedrager.

355

Discussie:

- Als punt van orde: een nieuwe resolutie over zo'n belangrijk onderwerp is geen goed idee. Normaal gesproken dient men tien weken van te voren een resolutie in.
- PB er is nu helaas geen tijd voor een discussie hierover. In een deelsessie kunnen resoluties veranderd worden en zijn nieuwe in te brengen. Over dit onderwerp zijn veel vragen te stellen.
- Waarom alleen waterstof en geen andere vormen van energie die ook duurzaam zijn?

360

**De resolutie wordt verworpen.**

365

Arie Slob: Hij constateert met vreugde dat het debat binnen de partij toeneemt, zo is er een groot aantal resoluties aangenomen.

Hij legt uit dat er internationaal regels afgesproken zijn met betrekking tot leermiddelen voor het primaire en secundaire onderwijs. Dat is ook de verklaring voor het verschil in benadering met de leermiddelen voor het MBO. Hij ziet het verschil, de Tweede Kamerfractie denkt erover na wat eraan gedaan kan worden.

370

Hij is blij dat het Congres achter Israël staat, ondanks de verschillen van mening. Hij houdt zich aan het vp.

PB beseft dat sommigen teleurgesteld zullen zijn omdat ze in de discussie niet aan bod gekomen zijn. Het bestuur zal hier aandacht aan besteden.

375

#### **9.. Speech vice-premier André Rouvoet**

Dhr. André Rouvoet houdt vervolgens een speech. De tekst hiervan is te vinden op de site van de ChristenUnie.

380

#### **10. Afsluiting congres**

Joop Alsema bedankt alle aanwezigen voor hun komst en inbreng op dit congres, in het bijzonder de mensen van de muziek, voorzitter Peter Blokhuis en de voorzitters en inleiders van de deelsessies. Vervolgens bedankt hij ook de mensen van het partijbureau voor het vele werk dat is gedaan om deze dag tot een succes te maken en wenst ieder wel thuis.

385

Tot slot van het congres worden twee verzen van gezang 479 (LvK) gezongen en gaat hij voor in dankgebed.

# Routebeschrijving

## 1. Vanuit de richting Apeldoorn/Amersfoort/Amsterdam:

- Afslag Zwolle-Zuid, M18.
- Onderaan afrit rechts.
- Bij tweede verkeerslicht links, richting Zwolle centrum.
- Over het spoor rechts.
- Na +/- 500 meter bevindt zich aan uw rechterhand de parkeergarage en
- Regardz Nieuwe Buitensociëteit Zwolle aan uw linkerhand.

## 2. Vanuit de richting Leeuwarden/Groningen:

- Afslag Zwolle-Zuid.
- Driekwart rotonde richting Zwolle-Zuid.
- Bij tweede verkeerslicht links, richting station.
- Over het spoor rechts.
- Na +/- 500 meter aan uw rechterhand de parkeergarage en "De Nieuwe Buitensociëteit" aan uw linkerhand.

### Parkeergelegenheid (betaald parkeren)

De parkeergarage is direct tegenover het Regardz Meeting Center en er is tevens een parkeerterrein achter Regardz Nieuwe Buitensociëteit Zwolle



## 3. Vanuit de richting Enschede (binnendoor, dus niet via de snelweg)

- Bij verkeerslichten Wythmenerplas rechtdoor, u gaat onder het spoor door.
- Bij volgende verkeerslichten rechtdoor.
- Bij eerstvolgend verkeerslicht linksaf.
- De volgende twee verkeerslichten rechtdoor, weg volgen (ca. 1,5 km).
- Bij verkeersplein rijdt u recht op "De Nieuwe Buitensociëteit" af.